

“Per esglaons de cançó
veritats pugen de pressa.”
Salvador espriu

1. Sant Ramon de Penyafort

La Mare de Déu
un roser plantava;
d'aquell sant roser
n'és nada una planta.

Sant Ramon n'és nat,
fill de Vilafranca;
confessor de reis,
de reis i de papes.

Confessava un rei
que en pecat n'estava;
el pecat n'és gran,
en Ramon s'esglaia.

2. La calma de la mar

Quan jo tenia pocs anys
el pare em duia a la barca
i em deia: –Quan siguis gran
no et fiis mai de la calma.

Bufa, ventet de Garbí,
vent en popa i mar bonança!
Anirem cap a llevant
fins a la ratlla de França.

He estat un home valent
i no he girat mai la cara
quan he sentit a la pell
l'urpa de la torbonada.

3. La pastoreta

–Què li donarem a la
pastoreta,
què li donarem per anà a
ballar?
–Jo li donaria una caputxeta
[unes sabatetes...]
i a la muntanyeta la faria
anar.

A la muntanyeta no hi neva
ni plou
i a la terra plana tot el vent
ho mou.

Sota l'ombreta, l'ombreta,
l'ombrí,
flors i violes i romaní.

4. L'hostal de la Peira

A l'hostal de la Peira, oilà!
dames hi van anar;
ja truquen a la porta, oilà!
ja en responen: –Qui hi ha?
oilà!
ja en responen: –Qui hi ha?

–Som unes pobres dames,
oilà!
si ens voleu allotjar?
–Obre'ls la porta, mossà,
oilà!
i deixa-les entrar, oilà!
i deixa-les entrar.

Demanen una cambra, oilà!
per poder s'hi tancar;
la mossà se les mira, oilà!
no li van agradar, oilà!
no li van agradar.

5. Matinet me'n llevi jo (La mort de la núvia)

Matinet me'n lleví jo,
matinet a punta d'auba;
poso la sella al cavall,
les pistoles a la xarpa.

Taliralirom taliralirom,
talirom lumlaire taliralirom.

Ja en pujo lleugê al cavall,
dret a la costa solana;
quan a mitja costa en sóc
sento una veu prima i clara.

Amb la veu m'ha paregut
que és la meva enamorada;
salto lleuger del cavall,
la trobo que m'esperava.

6. Bach de Roda

Ai, adéu, ciutat de Vic!
bé en mereixes ser cremada:
n'has fet penjà un cavaller,
lo més noble de la plana.

Valeu-nos, Mare de Déu,
la del Rosê i la del Carme

i Sant Domingo gloriós,
Mare de Déu ajudau-nos!

A nou hores de la nit
el destacament marxava;
se'n van dret al Colom gros,
al terme de Roda estava.

7. El pardal

Una cançoneta nova
vos la diré, vos la diré,
del pardal quan s'ajocava
sots l'oranger, vos la diré;
del pardal quan s'ajocava
sots l'oranger.

Una cançoneta nova
vos la diré, vos la diré,
del pardal quan s'ajocava:
feia remor, feia remor
per veure si el sentiria
la seva amor.

8. Cançó de picar moles

Aquí estic, pica que pica,
perdent tota la paciència.
Ai, Déu meu! quin sirà el dia
que no hauré de picar pedra?

Jo vaig picant estes moles
per a después moldre-hi blat;
lo pa que después se paste
qui sap qui se'l minjarà!

9. El dimoni escuat

A dintre d'un estable
n'és nat el Jesuset,
nuet, nuet,
d'una hermosa donzella,
tot carregat de fred,
nuet, nuet, nuet.

Els pastorets baixaven
per veure el Noi petit,
jo et flic, jo et flic,
i un bou li presentaren
i un ruc molt eixerit,
jo et flic, jo et flic, jo et flic,

Per la cova passava
un dimoni escuat,
patrip, patrap,
sentint tanta gatzara
a dins se n'és ficat,

patrip, patrip, patrap.

Els pastorets, en veure'l,
s'hi tiren al damunt,
patim, patum,
i tantes n'hi mesuren
que el deixen mig difunt,
patim, patam, patum.

10. El fill del rei

Si n'eren tres ninetes, mes
ai!
vora un torrent, vora un
torrent;
l'una en renta bugada, mes
ai!
l'altra l'estén, que mes ai!
l'altra l'estén.

L'altre n'en cull violetes, mes
ai!
pel fill del rei, pel fill del rei;
el fill del rei passava, mes ai!
amb un pom d'or, que mes
ai! amb un pom d'or.

Tira una pedra en l'aire, mes
ai!
toca l'amor, toca l'amor;
toca-la ben tocada, mes ai!
al mig del cor, que mes ai! al
mig del cor.

11. Enemic de les dones

De casar-me, mare,
ho havia pensat,
mes discorro ara
treure-m'ho del cap.
Car totes les dones
són plenes de verí,
val més que no em casi,
m'estiga fadrí.

Val més que no em casi
m'estiga tot sol;
a l'estiu a l'ombra,
a l'hivern al sol.

No casant-me, mare,
ho tinc arreglat:
sempre pa a la taula
i cap mal de cap.
Fora, doncs, les dones
i visca el bon vi;
val més que no em casi,

m'estiga fadrí.

12. La Verge s'està en cambreta

La Verge s'està en cambreta
fent devota oració,
llegint-ne les profecies
de la Santa Encarnació.

Amor, ai, *duenyo* del meu
cor!

Mentre estava llegint-les
baixa un àngel del Senyor,
dient-li "Ave Maria";
la Verge tingué un temor.

Amor...

13. La quadrilla

Una cançoneta nova,
minyons, vos la vull cantar.
Treta n'és d'una quadrilla
que es volien acoblar
per anar a fer-ne un robo
al fondo de l'Empordà.

14. L'estudiant de Vic

Una cançó vull cantar,
una cançó nova i *linda*
d'un estudiant de Vic
que en festejava una viuda.

Bon amor, adéu siau,
color de rosa florida;
bon amor, adéu siau.

La viuda s'hi vol casar,
el seu pare no ho volia;
l'estudiant se n'és anat
a serví una rectoria.

15. L'Alabau

Una cançó vull cantar,
no hi ha molt que s'és
dictada;
treta se n'és d'un minyó,
d'un minyó i una criada.
Ai, no ploris, Alabau,
que el teu mal no serà gaire!

Lo minyó fa de pastor,

la minyona de criada;
si se'n porten voluntat
i una amistat molt granda.
Tanta és la gran amistat
que el pastor l'ha enganyada.

Quan són amo ho ha sabut
ja se'n van per agafar-lo;
quan això s'ha descobert
l'Alabau ja és a muntanya,
sí l'en fan anà a buscar
per los mossos de l'esquadra.

16. Nines que aneu a l'aigua

Nines que aneu a l'aigua,
procureu a tornar.

–Què mireu bona gent?
Viva l'amor!
Què us fa de bon mirar?
Que viva l'amor, viva!
Què us fa de bon mirar?
Que viva l'oranger!

–Mirem una donzella
que fa de bon mirar.

17. El rabadà

–A Betlem me'n vull anar;
vols venir tu, rabadà?
–Vull esmorzar!

–A Betlem esmorzarem
i a Jesús adorarem.
–Massa hi ha neu!

–Sabràs com aquesta nit
és nat un Déu infinit.
–Qui t'ho ha dit?

–Un àngel que va volant
pel món ho va publicant.
–No serà tant!

18. Presents de boda

N'hi havia tres ninetes
–De la vila som, de la Vall
d'Ordina–
assegudes en un banc.
–De la vila som, de la vila
gran.–
La una en brodava seda,
–De la vila som, de la Vall
d'Ordina–

l'altra en brodava estam.
–De la vila som, de la vila gran.–

L'altra brodava unes mitges
–De la vila som, de la Vall d'Ordina–
per donar al seu galant.
–De la vila som, de la vila gran.–

19. Donzellea agraciada

Donzellea agraciada,
a qui us compararé?
a la flor de la perera
o a les roses del roser?

A la flor de la perera
us comparo pel blancor,
a les roses del roser
us comparo pel color.

20. Blancaflor

Si s'està la Blancaflor
a l'ombreta de la menta,
que en brodava un mocador
per la filla de la reina.

De sa cabellera a l'or
no s'hi troba diferència.
Alça els ulls i veu la mar,
veu venir la mar brusenta.

Veu venir fustes i naus
i galeres més de trenta.
Veu venir un mariner
que el seu gran senyor li
sembla.

21. La gata i el belitre

De la gata i el belitre
jo us diré lo que ha passat:
s'ha perdut alguna cosa,
no sé qui l'haurà trobat.
Si serà el gos o bé el gat
que la nyigo nyigo nyigo;
si serà el gos o bé el gat
aquell que ho haurà trobat.

Ja en respon una vellota:
–Penso que haurà estat el ca;
jo, la gata, no l'he vista
ni sentida miolar.
Que si jo el puc atrapar,

que la nyigo nyigo nyigo;
que si jo el puc atrapar,
que ja me la pagarà.–

Dones, bé estareu contentes,
ara que el ca se n'ha anat;
atipareu bé la gata
perquè s'engreixi ben aviat.
Li donareu pa torrat,
que la nyigo nyigo nyigo;
li donareu pa torrat,
amb all i oli ben sucats.

22. Isabel

Dotze cavallers,
dotze camarades,
són anats a Tremp
a robà una dama.

Arriben a Tremp
que el sol se posava;
quan ne són a Tremp
sola l'han trobada.

–Senyora Isabel,
ha de ser robada
a la mitjanit
o a la matinada.

–Robada en seré
si el lladre m'agrada.–
A la mitjanit
sent soroll per casa.

23. La polla blanca

Quan jo n'era petitet
jo en festejava;
quan en só estat més grandet
me l'han casada.

Lulalarà lulalara,
lularà lulalulara.
Me l'han dada a un gavatx,
malaguanyada!
Ell s'hagués trencat el coll
passant l'Espanya!

Les nines de Quelicon
renten bugada;
no ho fa pas la mia amor,
que no en va a l'aigua.

24. El petit vailet

Jo sóc el petit vailet,

cansat estic del camí;
he vingut amb mon gaiatet
per veure l'Infant diví.

Xerrimplim
xerrimplim
xerrimplia,
xerrimplim
xerrimplim
xerrimpló,
xerrimplim que
Josep i Maria
tenen un petit
minyó.

Jo porto una carmanyola
que se'n sobreix el vi blanc,
i una bona llonganissa
per Jesús el meu company.

Xerrimplim...

25. La mort i la donzella

–Desperteu-vos donzellea,
que ja n'haveu prou dormit;
ara n'ha arribada l'hora,
l'hora que haveu de morir.

–Desperteu-vos si dormiu,
desperteu-vos, pare i mare,
que jo veig un rostre tal
que no apar persona humana.

26. Salutació al Sol

Les dotze cauen en terra
i els àngels canten al cel:
–Alabat per sempre sia
el Santíssim Sagrament.

El sol ja se'n va a la posta:
–Bon Jesús, deu-me la mà,
que sense l'ajuda vostra
no sé de mi què serà.

27. Ai minyons que aneu pel món

Ai, minyons que anem pel
món cercant els amos,
'neu alerta ensopegar-ne
algun de raro.

Leroré lorà, lorà lorà lorala.

'Neu alerta ensopegar-ne

algun de raro,
que jo n'he ensopegat un que
no val gaire.

Que jo n'he ensopegat un
que no val gaire,
i em fa menjar pa de trits i
encara és agre.

28. La calàndria

No et recordes, amor meu,
d'aquella matinada
que ens estàvem conversant
a la soca d'un arbre?

A la sombra d'un xiprer
parlàvem del nostre bé,
que de l'amor parlàvem.
Ai, trist de mi, quina
enyorança!

De la lluna la claror
ta cara il·luminava;
mentre estàvem conversant
va passà una calàndria.

La calàndria va cantant
i per tot va declarant
que el dia arribava.
Ai, pobre amor, l'han
castigada!

29. Lo Comte Arnau

La comtessa està asseguda,
viudeta igual!
la comtessa està asseguda
al seu palau.

Se li presenta a la cambra,
valga'm Déu, val!
se li presenta a la cambra
lo Comte Arnau.

Tot cobert de roges flames,
ai, quin espant!
tot cobert de roges flames,
valga'm Déu, val!

30. L'Angeleta

Si n'hi havia una Angeleta
molt fresca i molt regalada;
cada dia que el sol ix
ella a l'horta se n'anava.

I ara ja no hi va, no,
que son pare l'ha casada;
l'ha casada a Tarragona
però no hi viurà pas gaire.

31. Fum, fum, fum

A vint-i-cinc de desembre,
fum, fum, fum,
ha nascut un minyonet
ros i blanquet, ros i blanquet,
fill de la Verge Maria
que n'és nat a l'establia,
fum, fum, fum.

Allí dalt de la muntanya,
fum, fum, fum,
si n'hi ha dos pastorets
abrigadets, abrigadets
amb la pell i la samarra,
menjant ous i botifarra,
fum, fum, fum.

Déu vos dó unes santes
festes,
fum, fum, fum,
faci fred, faci calor,
i molt millor, i molt millor
fent-ne de Jesús memòria
perquè ens vulgui dalt la
glòria,
fum, fum, fum.

32. El carboner

N'hi havien tres ninetes
de Sallent, que de Sallent,
que se'n 'naven bosc enllà
escollint flors, escollint flors.

Quan ne són al mig del bosc
la nit les pren, la nit les pren;
ja en troben un carboner,
carbó fa ell, carbó fa ell.

–Carboner, bon carboner,
treu-nos del bosc, que et
pagarem;
no pas amb plata ni or,
que no en portem, que no en
portem.

33. La malcasada

El pare m'ha casada
amb un vell de cinquanta
anys;

jo encara no en tinc quinze,
jo encara no en tinc tants,
oidà, jo encara no en tinc
tants.

El dia de la boda
me'n pensava alegrar;
en comptes d'alegrar-me'n
me'n vaig posà a plorar,
oidà, me'n vaig posà a
plorar.

–Ai, pare, lo meu pare,
jo me'n vull descasar.–
–Filla, la meva filla,
això no pot ser pas,
oidà, això no pot ser pas.–

34. Els ballaires dins d'un sac

Si n'hi havia tres o quatre
que en ballaven dins un sac:
l'un n'era el senyor batlle,
l'altre el regidor en cap.

Jo que no ballo ni trumfo
amb dones,
jo que no ballo ni trumfo
amb cap.

També hi havia el vicari
qu'en ballava més que cap;
ja n'ha vingut el dimoni
i se n'ha emportat el sac.